

Prvi znanstveni skup *Hrvatska književnost kršćanskoga nadahnuća – prošlost i suvremenost*, Križevci, 25. listopada 2014.

TANJA BARAN

Udruga za promicanje znamenitih Križevčana „Dr. Stjepan Kranjčić“
Ivana Zakmardija Dijankovečkog 1
HR – 48 260 Križevci

U organizaciji Hrvatskih studija Sveučilišta u Zagrebu, Glasa Koncila i Udruge za promicanje znamenitih Križevčana „Dr. Stjepan Kranjčić“ u Križevcima je u subotu 25. listopada 2014. održan prvi znanstveni skup *Hrvatska književnost kršćanskoga nadahnuća – prošlost i suvremenost*. Na znanstvenom je skupu sudjelovalo 24 znanstvenika iz cijele Hrvatske.

Svečanost otvorenja započela je pozdravnim govorom predsjednice Udruge za promicanje znamenitih Križevčana „Dr. Stjepan Kranjčić“ dr. sc. Tanje Baran koja je okupljenima predstavila Križevce kao iznimno snažno vjersko središte još iz davnina te je ispriopovijedala da su u Udruzi „Dr. Stjepan Kranjčić“ na ideju o održavanju znanstvenoga skupa došli nakon što su objavili knjigu književnih radova dr. Kranjčića *Zašto me pozvao Gospod?* te nakon što već više godina redovito organiziraju dva natječaja za kršćansku književnost koji su na nacionalnoj razini Susret hrvatskoga duhovnoga književnoga stvaralaštva „Stjepan Kranjčić“ i Susret hrvatskoga dječjega duhovnoga stvaralaštva „Stjepan Kranjčić“. U ime Hrvatskih studija i kao predsjednik Organizacijskog odbora znanstvenoga skupa govorio je prof. dr. sc. Mario Grčević, objasnivši da je cilj znanstvenoga skupa znanstveno analizirati i vrednovati zanemarenu hrvatsku književnost kršćanskoga nadahnuća te dati doprinos premošćivanju umjetno stvorenoga diskontinuiteta u hrvatskoj književnosti i kulturi općenito. Naglasio je da će radovi sa znanstvenoga skupa biti recenzirani i tiskani u časopisu *Kroatologija* Hrvatskih studija tijekom 2015. godine, a da će sljedeći znanstveni skup biti održan za dvije godine. Glavni urednik i v. d. direktora Glasa Koncila mons. Ivan Miklenić održavanje znanstvenoga skupa nazvao je povijesnim trenutkom jer organizatori bi-jenalnim održavanjem znanstvenoga skupa planiraju kontinuirano osvjetljavati književnost koja je dosad bila na marginama kulturnoga i književnoga interesa u Hrvatskoj. Podsjetio je i na mnogobrojne doprinose

Glasa Koncila promociji hrvatske književnosti kršćanskoga nadahnuća u 51 godini postojanja lista.

Znanstvenom skupu nazočili su u ime civilnih vlasti križevački dogradonačelnik Tomislav Katanović, a u ime crkvenih vlasti bjelovarsko-križevački biskup dr. Vjekoslav Huzjak te križevački župnici Stjepan Soviček i Dražen Hladuvka. Biskup Huzjak je u obraćanju okupljenima istaknuo da se u našem društvu neprestano zanemaruje sve ono što je kršćanskoga nadahnuća. Podsjetio je na važne književne forme koje je književnosti darivala Crkva – na homilije, propovijedi, ali da se to, kao i cjelokupna književnost kršćanskoga nadahnuća, dosad premalo vrednovalo. *Hrvatska književnost kršćanskoga nadahnuća književnost je koja se nadahnjuje božanskim i hrvatskom su društvu važne perspektive poput ovoga znanstvenog skupa jer bi čovjek, kada bi se prepustio samo dnevno-političkim i medijskom ponudama, brzo došao u stanje letargije, mrtvila* – naglasio je biskup Huzjak i zaključio da Križevci, koji nose naboj brojnog i raznolikog hrvatskoga stvaralaštva, zaslužuju biti gradom domaćinom takve važne znanstvene i kulturološke inicijative.

Program znanstvenoga skupa bio je podijeljen u dvije sesije; u prvoj su tematizirana starija razdoblja hrvatske književnosti, a u drugoj 20. stoljeće, s naglaskom na komunističko razdoblje u kojem je većina katoličkih pisaca stvarala u skrovitosti svojih domova ili u emigraciji.

O temi *Liturgijski jezik Katoličke Crkve i hrvatski književni jezik* u prvoj je sesiji govorio Mario Grčević, Abrahamovu žrtva kao inicijalni mit u tri monoteističke religije i njezine stoljetne ikonografske i narativne pretvorbe predstavila je Viktorija Franić Tomić. Pavao Knezović govorio je o sv. Jeronimu u hrvatskom latinitetu renesanse, a Marinko Šišak dao je kršćanske primjere u Gučetićevo odgojnom nauku. Anela Mateljak Popić predstavila je doprinos franjevcu Đure Rapića hrvatskoj propovijednoj književnosti 18. sto-

ljeća, a Goranka Šutalo govorila je o predodžbama o Grcima u Kanižličevoj teološkoj i crkvenohistorijskoj polemici *Kamen pravi smutnje velike* (Osijek, 1780.). Zatim je Kristina Jug predstavila anonimne kajkavske dramske adaptacije s kraja 18. i početka 19. stoljeća i njihov kršćanski svjetonazor, Stjepan Razum je analizirao doprinos Hrvatskoga književnog društva sv. Jeronima hrvatskoj književnosti kršćanskoga nadahnuća, Hrvojka Mihanović-Salopek interpretirala je duhovno pjesništvo Velimira Deželića starijeg (povodom 150. obljetnice rođenja). Tema Mirjane Zvonković bila je *Verba movent, exempla trahunt: don Nikola Batistić i hrvatska pučka hagiografska književnost krajem 19. i početkom 20. stoljeća*, a tema Seada Muhamedagića *Duhovnost – žila kucavica poezije. (Ne)razvidnost duhovnosti u novijoj hrvatskoj lirici*. Sanja Vulić govorila je o vjerskim temama u djelima hrvatskih književnika iz mađarskoga dijela Bačke, a Tanja Baran o kršćanstvu i usmenoj književnosti križevačkoga kraja.

U drugoj je sesiji Stjepan Lice govorio o djelu Side Košutić kao o književnosti svjetlosti. Anto Gavrić

predstavio je dominikanske likove kod hrvatskih književnika, a Zdravko Gavran *Kupareove pri-povijesti: od događaja do (intuiranog) doživljaja i umjetničkog iskaza*. Veronika Mila Popić govorila je o temi *Sestra Bernardina Horvat, milosrdnica: U sjenama povijesti*, Jasna Šego prikazala je egzistencijalne, duhovne i eshatološke obzore Viktora Vide, a Matilda Kolić Stanić Luku Brajnovića, književnika koji je zadužio hrvatsku kulturu.

Tema Ružice Pšihistal bila je *Riječ i šutnja. Razgovori s Bogom u pjesništvu Tončija Petrasova Marovića*, Stjepan Tomić predstavio je Bajsićevu inovaciju u kratkoj priči. Vladimir Lončarević dao je idejne vidike katoličke kritike Miroslava Krleže, Željko Vegh je opisao sudbinu knjiga kršćanske tematike u Gradskoj knjižnici u Zagrebu u doba komunizma, dok je Boris Beck analizirao stilske osobine pjesništva Čede Antolića, uz nazočnost analiziranoga autora.

Znanstveni skup održan je uz potporu Ministarstva kulture RH, Grada Križevaca i poduzeća Radnik d.o.o.